

Erichsens Gård

Muzeum- dom mieszczański w Rønne

Otwarte 2010: 18 maja – 30 czerwca Wt.- Sob. 10-17
1. września – 23. paźdz. Wt.- Sob. 10-17
W niedziele i święta zamknięte

W sezonie letnim (1. lipiec - 31. sierpień) 2010:
otwarte **codziennie** w godz. 10-17

Informacja:

W sezonie:

Erichsens Gård
Tel: (+45) 56 95 87 35
Laksegade 7
3700 Rønne

Przez cały rok:

Muzeum Bornholmu
Tel: (+ 45) 56 95 07 35
Fax: (+ 45) 56 95 07 45
Sct. Mortensgade 29
3700 Rønne

Website (wersja polska):

www.bornholmuseum.dk/Polsk

W roku 1950 Muzeum Bornholmu nabyło będącą pod ochroną posesję Erichsens Gård w Rønne. Warunkiem jego kupna było następujące zobowiązanie : ”Posesja ma zostać wykorzystana jako obiekt muzealny, w tym również ku pamięci obywateli bornholmskich, a w przede wszystkim mieszkańców miasta Rønne.”

Posesja została sprzedana Muzeum Bornholmu przez Elnę Erichsen. Była ona trzecim pokoleniem rodziny Erichsen, niezamężną córką Christiana Erichsena i Elisabeth Zarthmann. Jej matka była siostrą słynnego duńskiego malarza Kristiana Zarthmanna.

3. czerwca 1953 roku Erichsen Gård został otwarty dla publiczności. Utworzenie filii Muzeum Bornholmu w tym ładnym domu mieszczczańskim, było dla ówczesnego dyrektora muzeum, profesora David-sena, powodem do olbrzymiej dumy. Od tego czasu posesja przeszła wiele prac restauracyjnych i renowacyjnych - ostatnio w roku 1990, gdy jeden z pokoi został wzbogacony o wystawę o historii domu, w stajni w posesji utworzono stałą ekspozycję o kulturze ogrodowej Bornholmu, a w samym budynku zbudowano mały sklepik.

Historia posesji Erichsens Gård

Erichsens Gård jest najlepiej zachowanym w Rønne domem mieszczczańskim. Został postawiony w 1806 roku i rozbudowany w okresie 1830-1840. Należący do posesji dobrze zachowany stary ogród „ jak z epoki babuni” jest perłą historii kultury.

Erichsens Gård został postawiony na życzenie kapitana straży miejskiej i kupca Hermana Bohna Rasha i częściowo zbudowany jako fabryka wyrobów tytoniowych!

Konsorcjum przejęło posesję w roku 1807, lecz sprzedało ją ponownie w roku 1812. Fabryka wyrobów tytoniowych nie okazała się większym sukcesem!

Nowym właścicielem stał się Johan Clement Curdts - chirurg bornholmskich jednostek wojskowych, który potem zamieszkał na Christiansø, a od roku 1829 (gdy już nie był właścicielem Erichsens Gård) prowadził praktykę lekarską w Rønne. Postawił budynek, w którym obecnie znajduje się wystawa i sklepik przymuzealny.

W roku 1822 posesja na Laksegade 7 została zakupiona przez majora, inżyniera mierniczego i architekta Henninga Pedersena. Mieszkał w niej z całą swą rodziną aż do śmierci w roku 1837. Pedersen pracował przy pomiarach i dokumentacji posiadłości bornholmskich i zaprojektował wiele większych budynków w Rønne, m. in. dawny ratusz na rynku Store Torv i plebanię na Søborgstræde. Jego własny dom odróżniał się od innych, ponieważ w latach 1830-tych uwieńczył go facjatką na poddaszu we frontonie budynku.

Erichsens Gård otrzymał swą nazwę od nazwiska rodziny, która w roku 1838 nabyła posesję.

Był to prokurator i członek kancelarii Thomas Erichsen i jego żona Michelle, z. d. Westh. Thomas Erichsen przybył na Bornholm z Randers, Michelle zaś urodziła się na Bornholmie w majątku Lille Loftsgård w miejscowości Vestermarie.

Mieli 12 dzieci: 8 dziewczynek i 4 chłopców.

Rodzina Erichsen powiększyła dom w kierunku zachodnim, ponadto sprzedała część początkowo olbrzymiego ogrodu.

Vilhelmine i Drachmann

Jedna z córek Thomasa i Michelle Erichsen, Vilhelmine Erichsen (1852-1935) zapisała się wielkimi literami w historii posesji.

Kristian Zahrtmann – słynny duński artysta malarz - malował tę uroczą dziewczynkę, gdy miała zaledwie 14 lat.

Jednocześnie malarz i poeta Holger Drachmann zakochał się w młodziutkiej dziewczynie. W roku 1871 stała się ona jego młodą – pierwszą - żoną. W roku 1874 urodziła im się córeczka, Eva Drachmann, lecz wkrótce potem małżonkowie rozstali się. Vilhelmine wyszła za mąż za właściciela ziemskiego Valdemara H. Kalkau i przeprowadziła się na południową część duńskiej wyspy Zelandia.

Elisabeth i Christian Erichsen

W roku 1892 starszy brat Vilhelmine, Thor Chr. Erichsen (1842-1930) przejął dom dzieciństwa na Laksegade. Miał wykształcenie handlowe i był hurtownikiem, a od roku 1874 – mężem Elisabeth Zahrtmann, siostry artysty-malarza Kristiana Zarthmanna.

Rodzina osiadła w Kopenhadze i traktowała dom w Rønne jako dom letni. Wielu spośród rodzeństwa Christiana Erichsena i innych bliskich członków rodziny mieszkało w długich okresach czasu w domu na Laksegade.

Ostatnie lata posesji w prywatnych rękach

W roku 1928 Elna Erichsen, jako najstarsza córka, przejęła dom dzieciństwa swego ojca.

Elna Erichsen miała wyższe wykształcenie techniczne, była niezamężna i pracowała w towarzystwie ubezpieczeniowym. Również i ona wykorzystywała dom przy Laksegade do letniego pobytu, zarówno swego własnego, jak i swej rodziny.

W roku 1918 rodzina zatrudniła gospodynię, która pilnowała domu w zamian za możliwość zamieszkania w nim. Taki porządek udało się utrzymać przez najbliższych 70 lat. Dopiero po tym czasie Erichsens Gård zaczął być doglądany przez personel muzeum.

Architektura posesji

Erichsens Gård ma budowę typową dla mieszczczańskiego domu w Rønne.

Wchodzimy najpierw do małego hallu, dzielącego dom na 2 części. Na prawo, w kierunku wschodnim, znajduje się „sala” z mieszczczą się pod nią piwnicą i wyjściem do ogrodu, a w kierunku ogrodu przylegający do sali pokój.

Z hallu można również wejść do pokoju gościnnego. Jest to „lepsza” część domu, szczególnie przeznaczona do przyjmowania gości, lecz także z miejscami do spania dla szybko zwiększającej się liczby potomstwa.

Na lewo, tzn. w kierunku zachodnim, wchodzimy do pomieszczeń, w których rodzina przebywała w ciągu dnia: salonu, jadalni, pokoju dziennego oraz pokoiku, a także kuchni, spiżarni i części kuchennej. Z niej jest wejście na strych oraz wyjście - poprzez mały obudowany ganeczek - na podwórko wewnętrzne.

Ilustracje: Bent Kaas:

Okladka: Louise Bøg-Hansen

Plan sytuacyjny: Niels Holger Larsen

Tekst i pomysł: Ann Vibeke Knudsen

Tłumaczenie: Maria Tuniszewska-Ringby

MUZEUM BORNHOLMU

Muzeum historii kultury Bornholmu

Sct. Mortensgade 29, 3700 Rønne, Dania
Tel: (+45) 56 95 07 35 Fax: (+45) 56 95 07 45
Email: bm@bornholmuseum.dk
www.bornholmuseum.dk

wersja polska: www.bornholmuseum.dk/Polsk